

Donderdag 18 juli 1918 – ochtendeditie

Het Duitse bestuur in bezet België heeft een tweetal besluiten genomen, betreffende het gebruik van de Nederlandse taal op de Vlaamse scholen. Het eerste bepaalt, dat van 1 september a.s. af op alle rijks-, gemeente- en door de overheid gesteunde lagere scholen in Vlaanderen de Nederlandse taal bij het onderwijs moet worden gebezigd. In bijzondere gevallen kan een andere taal worden toegelaten, terwijl voor een overgangstijdperk tot 1 september 1926 de Franse taal mag worden gebruikt.

Het tweede besluit bepaalt, dat op alle middelbare scholen en onderwijsinrichtingen, welke vallen onder de wetten van 10 juni 1850 en 15 juni 1887 benevens de afdelingen daarvan, het onderwijs in alle vakken behalve dat in vreemde talen, in het Nederlands moet geschieden. Tot 1 september 1925 kunnen bijzondere inrichtingen of afdelingen met het Frans als voertaal worden toegelaten voor kinderen, die het onderwijs in de Nederlandse taal niet kunnen volgen.

Generaal De Ceuninck, Belgisch minister van oorlog, gaat degenen, die zich aan de krijgsdienst onttrekken, fiks aanpakken. Hij heeft aanwijzingen verstrekt om alle mannen, die lichamelijk en geestelijk in orde zijn, naar het front te zenden, voor zover ze te Havre en in het algemeen in het gebied achter het front maar enigszins gemist kunnen worden.

Donderdag 18 juli 1918 – avondeditie

De politiek van minister Cooreman.

Men meldt ons:

Cooreman heeft er prijs op gesteld, bij zijn optreden als leider van de Belgische regering op ondubbelzinnige wijze te laten weten, wat men aan hem had.

Inzake de internationale politiek is dit reeds gebleken uit de verschillende telegrammen door hem gestuurd aan de hoofden der ententeregeringen: er komt niet de minste wijziging in de verhouding van België tegenover de entente; België blijft vertrouwen op de plechtige beloften van herstel afgelegd door de garanten van zijn neutraliteit, het blijft zich zonder verzwakking verdedigen tegen de overweldiger, en wil, in volledige trouw met zijn helpers, zijn zelfstandigheid verwerven.

Zopas heeft hij zich uitgesproken omtrent de belangrijkste punten van de huidige inwendige politiek van België: het algemeen kiesrecht en de talenkwestie. Tegenover hen, die aandrongen op een onmiddellijk ingrijpen der Belgische regering teneinde aan de verlangens van enkele partijen voldoening te verschaffen, heeft de minister-president nu zijn uitdrukkelijke wil te kennen gegeven dat de Belgische regering wil regeren in overleg met de Belgen, die gedurende de oorlog in het bezette land gebleven zijn. Daar dezen hun wil slechts na de oorlog kunnen kenbaar maken, stelt hij het nemen van een beslissing uit totdat de volkswil zich bij monde van het parlement zal kunnen uiten. Intussen wil hij wel de maatregelen nemen, die geschikt lijken om, op het gepaste ogenblik, de volkswil voor te lichten. Aldus moet men de instelling verklaren van de beide studiecommissies, die hun aandacht zullen moeten wijden aan de vraagstukken nopens de in België gebruikelijke talen en nopens een grondwetsherziening en het invoeren van het algemeen kiesrecht. Doch ook hier nog wordt het meeste belang gehecht aan het oordeel van de Belgen in het bezette gebied. Want van deze commissies zullen twee derde van de leden na de oorlog moeten benoemd worden, onder de Belgen, die geheel de duur van de oorlog in hun

land zijn gebleven, in nauwe aanraking met hun volk, en die dus de meningen en verlangens van hun volk in deze tijden door en door kennen. De overige leden, die nu in het buitenland verblijven, zullen hun werkzaamheden moeten beperken tot het verzamelen van voorlichtende bescheiden en het opmaken van de besluiten, waaromtrent de commissies zich na de oorlog zullen uit te spreken hebben.

De betekenis van deze maatregel mag men niet gering achten. Het blijkt nu, dat de regering niet wil bezwijken onder de druk van hen, die aandringen op onmiddellijke oplossing van de hangende kwesties, al meende zij ook te spreken in naam van gehele lagen van het Belgische volk. De regering meent het aan de meerderheid van het land te moeten overlaten om het parlement in te lichten omtrent de nodige hervormingen. Geen machtspolitiek, vooral geen machtspolitiek bij een regering, die buiten haar land leeft. België is het beloofde land van het parlementaire regime. En hoe men er ook van sommige zijden op aandringt, de regering beweert zich niet te laten dwingen tot het nemen van besluiten of tot het afleggen van plechtige beloften omtrent kwesties, die niet rechtstreeks in verband staan met het voeren van de oorlog of het herstellen van de schade door de oorlog aangericht: de twistpunten van de binnenlandse politiek moeten, naar haar oordeel, opgelost worden door het Belgisch parlement, als vertegenwoordiger van het Belgische volk, wanneer in het land zelf de meerderheid van de bevolking kan meespreken.

De Vlaamse dichter, August van Cauwelaert, de broer van de Belgische volksvertegenwoordiger, is met het laatste konvooi uit Engeland in ons land aangekomen. In de eerste maanden van de oorlog had hij vrijwillig dienst genomen en hij werd tot officier opgeleid. Als onderluitenant heeft hij lange tijd in de loopgraven doorgebracht. Bij een aanval die hij verleden jaar met zijn mannen

uitvoerde werd hij zwaar gewond. In het zuiden van Frankrijk verpleegd, herstelde hij, al was het ook zeer langzaam. Doch voor de militaire dienst kwam hij niet meer in aanmerking. Hij werd afgekeurd.

August van Cauwelaert is thans aan het Belgisch consulaat hier ter stede aangesteld.

Comité tot steun van hulpbehoevenden in België.

Amsterdam, 27 juli 1918.

Geachte redactie,

Beleefd verzoeken wij u opneming van het volgende:

Het comité tot steun van hulpbehoevenden in België heeft van de Belgische legatie te 's-Gravenhage de mededeling ontvangen dat de delegatie zich niet kan belasten met de verzending van gelden bestemd voor de Belgen in het bezette gebied van België. Er zijn van de oprichting van het comité af circa 61.080 F aan de Belgische legatie en circa 7000 F aan diverse Belgische verenigingen door ons afgedragen, welke voor het grootste gedeelte naar het onbezette gebied is verzonden. In verband met de grote nood daar hadden wij ditmaal de gelden bestemd voor behoeftige Nederlanders en Belgen in het bezette gebied. Doch van officiële Belgische zijde adviseerde men ons thans geen beroep om steun voor de Belgen te doen, daar dit niet wenselijk is voor de goede verstandhouding tussen Hollanders en Belgen. Naar aanleiding van dit advies hebben wij besloten tot reorganisatie van ons comité over te gaan en ons in het vervolg alleen te beperken tot steun van hulpbehoevende landgenoten die in de vreemde verblijven.

Namens het comité:

De voorzitter: M

De penningmeester: M. Komans

De secretaris R. Martens.